

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 26 november 2021
(OR. en)

12549/21

LIMITE

CORLX 500
CFSP/PESC 890
CODUN 45
COARM 178
COEST 233

RÄTTSAKTER OCH ANDRA INSTRUMENT

Ärende: RÅDETS BESLUT till stöd för det övergripande programmet för stöd till ansträngningarna för att förebygga och bekämpa olaglig handel med handeldvapen och lätta vapen samt konventionell ammunition i Sydösteuropa

RÅDETS BESLUT (Gusp) 2021/...

av den

**till stöd för det övergripande programmet för stöd till ansträngningarna för att förebygga och
bekämpa olaglig handel med handeldvapen och lätta vapen
samt konventionell ammunition i Sydösteuropa**

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionen, särskilt artiklarna 28.1 och 31.1,

med beaktande av förslaget från unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik,
och

av följande skäl:

- (1) Den 19 november 2018 antog rådet EU:s strategi mot olagliga skjutvapen, handeldvapen och lätta vapen samt deras ammunition, med titeln *Vapensäkerhet och skydd av allmänheten (EU:s vapenstrategi)*.
- (2) I mer än tre årtionden har länder i Sydösteuropa utsatts för avsevärda risker och utmaningar kopplade till destabiliserande anhopning och okontrollerad spridning av olagliga handeldvapen och lätta vapen samt konventionell ammunition över deras gränser och genom deras territorier. Dessa risker har vidare negativa konsekvenser för Europa som helhet och utanför Europas gränser. I EU:s vapenstrategi påpekas det att väsentliga framsteg visserligen har gjorts på senare år, i synnerhet i Sydösteuropa, men att effektiviteten i ansträngningarna för att kontrollera skjutvapen samt handeldvapen och lätta vapen i delar av västra Balkan fortsätter att hämmas av den omfattande anhopningen av handeldvapen och lätta vapen och ammunition, olämpliga lagerförhållanden, omfattande olagligt innehav och luckor i tillämpningen.

- (3) På regional nivå åläggs unionen och dess medlemsstater genom EU:s vapenstrategi att bidra till att stärka brottsbekämpningskapaciteten för att upptäcka, störa och förbjuda smuggelligor och hindra att skjutvapen når terrorister och brottslingar via den illegala marknaden, bland annat genom att blockera olaglig finansiering och olagliga transporter av vapen och genom att stärka gränspolisens, tullens och hamnmyndigheternas möjligheter att hantera olaglig handel med skjutvapen till sjöss. Unionen och dess medlemsstater åtar sig att hjälpa andra länder att förbättra hanteringen av och säkerheten för statliga lager genom att stärka den nationella rättsliga och administrativa ramen och genom att stärka de institutioner som reglerar lagligt tillhandahållande och laglig hantering av lager av handeldvapen och lätta vapen och ammunition för försvarets och säkerhetsstyrkornas räkning.
- (4) Unionen kommer i enlighet med EU:s vapenstrategi att stärka sin dialog och sitt samarbete med de regionala organisationer som arbetar med kontroll av handeldvapen och lätta vapen genom att anpassa sin verksamhet till regionala strategier och handlingsplaner.
- (5) År 2000 antog de stater som är medlemmar i Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) ett OSSE-dokument om handeldvapen och lätta vapen¹, genom vilket de åtar sig att bekämpa alla aspekter av den olagliga handeln med dessa vapen. I dokumentet betonas också att en extrem anhopning av handeldvapen och lätta vapen samt den bristfälliga lagerhanteringen och säkerheten med avseende på dessa vapen kan få destabiliserande följder för den nationella, regionala och internationella säkerheten.

¹ FSC.DOC/1/00/Rev.1.

- (6) Under 2003 antog de deltagande OSSE-staterna dessutom ett OSSE-dokument om lager av konventionell ammunition¹, och noterade därmed de säkerhetsrisker som en extrem anhopning av konventionell ammunition innebär. För att kunna hantera dessa risker beslutade de att fastställa ett praktiskt förfarande för att bistå med destruktion av överskott av konventionell ammunition och/eller uppgradering av praxis för lagerhantering och säkerhet.
- (7) Enligt OSSE-dokumentet om handeldvapen och lätta vapen samt om lager av konventionell ammunition är destruktion den metod som är att föredra vid bortskaffandet av överskott av handeldvapen och lätta vapen samt konventionell ammunition.
- (8) Det projekt som stöds genom detta rådsbeslut kommer att beakta andra regionala initiativ, och särskilt färdplanen för västra Balkan², arbetet i Förenta nationernas utvecklingsprogram (UNDP)/Sydösteuropeiska centrumet för kontroll av handeldvapen och lätta vapen (Seesac) och Europeiska kommissionens relevanta verksamhet i Sydösteuropa när det gäller vapenkontroll och olaglig vapenhandel.

¹ FSC.DOC/1/03/Rev.1.

² Den 10 juli 2018 antog toppmötet om västra Balkan i London en regional färdplan för en hållbar lösning på olagligt innehav och missbruk av samt olaglig handel med handeldvapen och lätta vapen/skjutvapen och ammunition till dessa på västra Balkan senast 2024.

Projektet kommer att genomföras i samordning med unionens övriga relaterade hjälp till jurisdiktioner i Sydösteuropa (rådets beslut (Gusp) 2018/101¹ och (Gusp) 2017/915²), det regionala samarbetet med västra Balkan inom kontroll av handeldvapen och lätta vapen som genomförs av UNDP/Seesac (rådets beslut (Gusp) 2019/2111³, (Gusp) 2018/1788⁴ och (Gusp) 2016/2356⁵) och det brottsbekämpande samarbetet mellan EU och Sydösteuropa när det gäller olaglig handel med skjutvapen, med stöd av kommissionens GD Migration och inrikes frågor, Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol) och Europeiska sektorsövergripande plattformen mot brottshot (Empact).

¹ Rådets beslut (Gusp) 2018/101 av den 22 januari 2018 om främjande av effektiv vapenexportkontroll (EUT L 17, 23.1.2018, s. 40).

² Rådets beslut (Gusp) 2017/915 av den 29 maj 2017 om unionens utåtriktade verksamhet till stöd för vapenhandelsfördragets genomförande (EUT L 139, 30.5.2017, s. 38).

³ Rådets beslut (Gusp) 2019/2111 av den 9 december 2019 till stöd för Seesacs nedrustnings- och vapenkontrollverksamhet i Sydösteuropa i syfte att minska det hot som olagliga handeldvapen och lätta vapen och ammunition till dessa utgör (EUT L 318, 10.12.2019, s. 147).

⁴ Rådets beslut (Gusp) 2018/1788 av den 19 november 2018 till stöd för det sydösteuropeiska centrumet för kontroll av handeldvapen och lätta vapen (Seesac) för genomförandet av den regionala färdplanen för kampen mot olaglig vapenhandel på västra Balkan (EUT L 293, 20.11.2018, s. 11).

⁵ Rådets beslut (Gusp) 2016/2356 av den 19 december 2016 till stöd för Seesacs nedrustnings- och rustningskontrollverksamhet i Sydösteuropa inom ramen för EU:s strategi för kampen mot olaglig anhopning av och handel med handeldvapen och lätta vapen och ammunition till dessa (EUT L 348, 21.12.2016, s. 60).

- (9) Unionen stödde tidigare OSSE:s verksamhet genom rådets beslut 2012/662/Gusp¹ till stöd för verksamhet som minskar risken för olaglig handel med och omåttlig anhopning av handeldvapen och lätta vapen i regionen som omfattas av OSSE. Den 4 augusti 2017 antog rådet beslut (Gusp) 2017/1424 till stöd för OSSE:s verksamhet för att minska risken för olaglig handel med och extrem anhopning av handeldvapen och lätta vapen samt konventionell ammunition i Republiken Nordmakedonien och i Georgien². Den 2 december 2019 antog rådet beslut (Gusp) 2019/2009³ om stöd till Ukrainas ansträngningar för att bekämpa olaglig handel med vapen, ammunition och sprängämnen i samarbete med OSSE.
- (10) Vid Förenta nationernas tredje konferens för översyn av framstegen med genomförandet av FN:s handlingsprogram mot olaglig handel med handeldvapen och lätta vapen antogs den 30 juni 2018 ett slutdokument där staterna förnyade sitt åtagande att förhindra och bekämpa spridning av handeldvapen och lätta vapen. Staterna bekräftar sin vilja att bedriva internationellt samarbete och stärka det regionala samarbetet genom förbättrad samordning och förbättrat samråd, informationsutbyte och operativt samarbete med medverkan av relevanta regionala och subregionala organisationer och brottsbekämpande myndigheter, gränskontrollmyndigheter och export- och importlicensmyndigheter.

¹ Rådets beslut 2012/662/Gusp av den 25 oktober 2012 till stöd för verksamhet som minskar risken för olaglig handel med och omåttlig anhopning av handeldvapen och lätta vapen i regionen som omfattas av Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) (EUT L 297, 26.10.2012, s. 29).

² EUT L 204, 5.8.2017, s. 82.

³ Rådets beslut (Gusp) 2019/2009 av den 2 december 2019 om stöd till Ukrainas ansträngningar för att bekämpa olaglig handel med vapen, ammunition och sprängämnen i samarbete med OSSE (EUT L 312, 3.12.2019, s. 42).

- (11) I Förenta nationernas generalförsamlings resolution av den 25 september 2015 med titeln *Att förändra vår värld: Agenda 2030 för hållbar utveckling* bekräftas att bekämpning av olaglig handel med handeldvapen och lätta vapen krävs för uppnåendet av många mål för hållbar utveckling, bland annat de som gäller fred, rättvisa och starka institutioner, fattigdomsminskning, ekonomisk tillväxt, hälsa, jämställdhet och säkra städer. I mål 16.4 för hållbar utveckling har staterna därför åtagit sig att avsevärt minska de olagliga finansiella flödena och vapenflödena.
- (12) I nedrustningsagendan med titeln *Att säkra vår gemensamma framtid*, som lades fram den 24 maj 2018 av FN:s generalsekreterare efterlystes åtgärder mot extrem anhopning av konventionella vapen och olaglig handel med sådana samt stöd för strategier för handeldvapen på landsnivå.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

1. Med sikte på att genomföra unionens strategi mot handeldvapen och lätta vapen är syftet med detta beslut att minska riskerna för sådan olaglig handel med och okontrollerad spridning av handeldvapen och lätta vapen i, till eller från Sydösteuropa som undergräver säkerheten genom att hindra ett hållbart fredsbyggande och en hållbar socioekonomisk utveckling samt genom att bidra till att ordningen i samhället sönderfaller, att underblåsa terrorism och våldsbrott eller genom att leda till att konflikter återupptas.

2. I enlighet med punkt 1 är målen för detta beslut att
 - a) minska risken för att handeldvapen och lätta vapen sprids och missbrukas i Republiken Albanien,

 - b) stödja Bosnien och Hercegovina i arbetet med att minska säkerhetsriskerna relaterade till olagligt innehav och missbruk av samt olaglig handel med handeldvapen och lätta vapen och ammunition till dem,

 - c) stödja förstärkningen av Kosovopolisens* befintliga kapacitet för hundenheter och dess direkta bidrag till förebyggandet, motarbetandet och utredandet av missbruk av samt olaglig handel med handeldvapen och lätta vapen, ammunition och sprängämnen på västra Balkan,

* Alla hänvisningar till Kosovo, oavsett om det gäller territoriet, institutionerna eller befolkningen, ska i denna text tolkas i full överensstämmelse med FN:s säkerhetsråds resolution 1244.

- d) minska risken för spridning av vapen och missbruk av handeldvapen och lätta vapen i Republiken Nordmakedonien genom att öka kapaciteten för förebyggande, upptäckt, analys och utredning inom inrikesministeriet och andra statliga organisationer,
- e) minska risken för oplanerade explosioner på ammunitionsanläggningar och minska spridningen av handeldvapen och lätta vapen eller lager av konventionell ammunition från det montenegrinska försvarsministeriets lageranläggningar,
- f) minska säkerhetsriskerna relaterade till handeldvapen och lätta vapen som innehas olagligt, missbruk av lagliga handeldvapen och lätta vapen samt den olagliga handeln med handeldvapen och lätta vapen i Serbien,
- g) hjälpa de deltagande OSSE-staterna att bättre planera, genomföra och vid behov stärka sina åtaganden mot olaglig spridning av handeldvapen och lätta vapen samt lager av konventionell ammunition.

3. Projektets stödmottagare ska vara:

- a) Myndigheter i Sydösteuropa som har fått i uppdrag och som ansvarar för att förebygga och bekämpa den olagliga handeln med handeldvapen och lätta vapen samt konventionell ammunition, nämligen kommissioner för handeldvapen och lätta vapen, inrikesministerier och brottsbekämpande organ såsom polisen. Andra medverkande myndigheter är säkerhetsministeriet, åklagarmyndigheter, domstolar och kriminalvården i Bosnien och Hercegovina samt försvarsministeriet i Montenegro. I Serbien involverar projektet även civilsamhällesorganisationer som arbetar med frågor som rör kontroll av handeldvapen och lätta vapen (direkta mottagare).

- b) Befolkningar i jurisdiktioner i Sydösteuropa och dess europeiska grannskap som hotas av användningen av olagliga handeldvapen och lätta vapen och konventionell ammunition i brottslig verksamhet, terrorism och våldsamma situationer (indirekta mottagare).
 - c) Sådana myndigheter som på uppdrag av unionen och dess medlemsstater har fått utökad kontrollförmåga i Sydösteuropa när det gäller handeldvapen och lätta vapen och konventionell ammunition genom bland annat bättre informationsutbyte samt åtgärder för samordning och samarbete, till exempel riskidentifiering, utredning och spårning, upptäckt och beslag av olagliga handeldvapen och lätta vapen och konventionell ammunition (indirekta mottagare).
4. En utförlig beskrivning av projektet återfinns i bilagan till detta beslut.

Artikel 2

1. Unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik (den höga representanten) ska ansvara för genomförandet av detta beslut.
2. Det tekniska genomförandet av det projekt som avses i artikel 1 (*projektet*) ska ske genom OSSE:s sekretariat.
3. OSSE:s sekretariat ska utföra sina uppgifter under den höga representantens ansvar. Den höga representanten ska i detta syfte ingå nödvändiga överenskommelser med OSSE:s sekretariat.

Artikel 3

1. Det finansiella referensbeloppet för genomförandet av det unionsfinansierade projektet ska vara 4 208 827 EUR.
2. De utgifter som ska finansieras med det referensbelopp som fastställs i punkt 1 ska förvaltas i enlighet med de förfaranden och regler som gäller för unionens allmänna budget.
3. Kommissionen ska övervaka att de utgifter som avses i punkt 1 förvaltas korrekt. Den ska därför ingå den finansieringsöverenskommelse som krävs med OSSE:s sekretariat. I finansieringsöverenskommelsen ska det fastställas att OSSE:s sekretariat ska säkerställa att unionens bidrag synliggörs i proportion till dess storlek.
4. Kommissionen ska sträva efter att ingå den finansieringsöverenskommelse som avses i punkt 3 så snart som möjligt efter det att detta beslut har trätt i kraft. Den ska informera rådet om alla eventuella svårigheter i samband med detta och om dagen för finansieringsöverenskommelsens ingående.

Artikel 4

1. Den höga representanten ska rapportera till rådet om genomförandet av detta beslut på grundval av regelbundna beskrivande rapporter som utarbetats av OSSE:s sekretariat. Dessa rapporter ska ligga till grund för rådets utvärdering.
2. Kommissionen ska rapportera om de finansiella aspekterna av det projekt som avses i artikel 1.

Artikel 5

1. Detta beslut träder i kraft samma dag som det antas.
2. Detta beslut upphör att gälla 36 månader efter det att den finansieringsöverenskommelse som avses i artikel 3.3 har ingåtts. Det ska dock upphöra att gälla sex månader efter ikraftträdandet om någon överenskommelse inte har ingåtts inom den perioden.

Utfärdat i

På rådets vägnar

Ordförande